

Raadsvoorstel

Onderwerp **Plankosten Verkenning Westelijke Ringweg**

Registratienr. 5628279 Steller/telnr. J. Halsema/ 8865 Bijlagen 0

Classificatie Openbaar Geheim
 Vertrouwelijk

Portefeuillehouder De Rook Raadscommissie

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit

- I. in te stemmen met de aanpak voor de verkenning Westelijke Ringweg;
- II. opdracht te verlenen om samen met de provincie de verkenning volgens deze aanpak uit te voeren;
- III. de totale kosten voor de verkenning Westelijke Ringweg vast te stellen op € 400.000,-;
- IV. de kosten voor € 300.000,- te dekken uit de extra beleidsmiddelen 2016 "Interne plankosten ZRW, spoorse projecten en andere bereikbaarheidsprojecten" ,zoals opgenomen in de gemeentebegroting 2016, en voor € 100.000,- te dekken uit jaarrekening resultaat 2014, reservering aanpak ringwegen/spaarregeling ringwegen;
- V. de gemeentebegroting 2016 op programmaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

Om de bereikbaarheid van de stad te garanderen is een goede doorstroming op de ringwegen van essentieel belang. De stad en de provincie hebben samen in de jaren 90 de ambitie vastgesteld om de ring ongelijkvloers te maken om deze doorstroming te verbeteren. Van de westelijke ringweg moet nog het noordelijke gedeelte ongelijkvloers worden gemaakt. Dit plan staat gepland na afronding van de ombouw van de zuidelijke ringweg.

Gemeente en provincie sparen gezamenlijk voor de ringwegen en hebben afgesproken het 'sparen ringwegen' niet alleen in te zetten voor de westelijke ringweg, maar ook voor de stedelijke bereikbaarheidsopgaven; spoorzone (stationsgebied zuid) en Oosterhamrikzone. In het meerjarenbeeld bij de begroting 2016 is voor 2018 en 2019 dit geld gereserveerd.

Rondom de westelijke ringweg spelen een aantal stedenbouwkundige opgaven en ambities, zoals de ontwikkeling van de Reitdiepzone en de aanhechting van Vinkhuizen aan de stad. Daarom kiezen we voor een integrale insteek voor de verkenning, die we willen uitvoeren. Aan de hand van het opstellen van ruimtelijke scenario's willen we de verkeerskundige, ruimtelijke en financiële kaders voor de westelijke ringweg bepalen en helder inzicht bieden in nut en noodzaak van het project.

In dit raadsvoorstel vragen we uw raad budget beschikbaar te stellen voor de benodigde plankosten voor deze integrale verkenning van het ongelijkvloers maken van de westelijke ringweg.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

In de jaren 90 hebben de gemeente en de provincie gezamenlijk besloten om de ringweg rond Groningen ongelijkvloers uit te voeren ten behoeve van de doorstroming en bereikbaarheid van de wijken. Gezamenlijk zijn de provincie en gemeente hiervoor gaan sparen in de verhouding 5 staat tot 2. Driekwart van de ring (het oostelijke, noordelijke en westelijke deel) is een provinciale weg. De zuidelijke ringweg is (nog) van het rijk. In de loop der jaren zijn achtereenvolgens het zuidelijke deel van de westelijke ringweg, de oostelijke ringweg en noordelijke ringweg ongelijkvloers gemaakt. De zuidelijke ringweg is aanbesteed en geprogrammeerd en wordt momenteel in uitvoering genomen door Rijkswaterstaat. Wat nu nog resteert is het noordelijke deel van de westelijke ringweg.

Voor de westelijke ringweg is in 2001 gezamenlijk door de gemeente en de provincie een studie verricht. Besluitvorming heeft indertijd niet plaats gevonden vanwege de prioritering van de zuidelijke ringweg. Nu de zuidelijke ringweg in uitvoering wordt genomen kan de westelijke ringweg concreet ter hand worden genomen, om vervolgens in de periode na gereedkoming van de zuidelijke ringweg tot uitvoering te worden gebracht.

Gemeente en provincie sparen gezamenlijk voor de ringwegen en hebben afgesproken het 'sparen ringwegen' niet alleen in te zetten voor de westelijke ringweg, maar ook voor de stedelijke bereikbaarheidsopgaven; spoorzone (stationsgebied zuid) en Oosterhamrikzone. In het meerjarenbeeld bij de begroting 2016 is voor 2018 en 2019 dit geld gereserveerd. Komend half jaar zullen richtgevende besluiten over deze opgaven aan uw raad worden voorgelegd. Daarom is het voor de gemeente van belang om nu ook inzicht te krijgen in de investeringsopgave voor de westelijke ringweg. Door grip te krijgen op het geheel aan investeringskosten kunnen de afzonderlijke projecten versneld en binnen de eigen prioritering uitvoering krijgen.

Het voorstel is gezamenlijk met de provincie een integrale verkenning uit te voeren naar het ongelijkvloers maken van de westelijke ringweg om het ruimtelijk en verkeerskundige kader vast te stellen, met bijbehorende investeringsopgave. Voor de plankosten voor deze verkenning wordt in dit voorstel budget aangevraagd.

Kader

De gemeente streeft naar een aantrekkelijke stad, naar leefbare wijken en hoge ruimtelijke kwaliteit. Belangrijk daarin is het wegnemen van de barrières van wegen en spoorwegen. Voor de westelijke ringweg geldt dit ook. De ruimtelijke opgave is om Vinkhuizen beter aan de (binnen)stad te verbinden. Daarbij gaat het om de (langzaam) verkeersstructuur, goede groenstructuren, ecologische verbindingen en de integrale wateropgave in het gebied. Dit is ook een van de ambities in de Fietsstrategie 2015-2025. Daarin wordt gestreefd naar een hoofdfietsnetwerk met fietsverbindingen tussen de belangrijkste woon-werkgebieden en een fijnmazig basisnetwerk, waarbij verkeersveiligheid, verblijfskwaliteit en sociale veiligheid speciale aandacht hebben. De fietsverbindingen naar Vinkhuizen zijn hierin terug te vinden als knelpunt dan wel ontbrekende schakel. Grote bereikbaarheidsprojecten, zoals eerder de aanpak van de oostelijke ringweg en nu de westelijke ringweg, bieden kansen om ons fietsnetwerk te verbeteren.

In 2013 hebben we de regionale samenwerking Groningen – Assen, de regiovisie en de gezamenlijke bereikbaarheidsstrategie vernieuwd. De vernieuwde bereikbaarheidsstrategie van Regio Groningen-Assen is opgenomen in de geactualiseerde Netwerkanalyse, vastgesteld door uw raad op 30 oktober 2013 (RO13.3879710). Hierin wordt aangegeven dat voor het goed functioneren van de regio een goede doorstroming op de T-structuur (A7 en A28), de Ring Groningen en toeleidende wegen van essentieel belang is.

In aanvulling op deze Netwerkanalyse hebben we onze stedelijke bereikbaarheidsagenda beschreven in "De Bereikbare Stad" (RO13.3975681). Daarin staat dat om de doorstroming op het autonetwerk te verbeteren, we na ombouw van de zuidelijke ringweg (voor de periode vanaf 2020) de ombouw van de Westelijke Ringweg als de belangrijkste opgave zien.

Het concrete uitvoeringsprogramma staat beschreven in het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer 2016 – 2019 (kenmerk 5357774). Voor de westelijke ringweg staat aangekondigd dat we samen met de provincie Groningen in 2016 de eerste voorbereidingen in gang gaan zetten. We beginnen met een verkenning naar de mogelijkheden.

Argumenten en afwegingen

De westelijke ringweg maakt een essentieel onderdeel uit van de stedelijke verkeersstructuur. Op de westelijke ringweg rijden 30.000 motorvoertuigen per etmaal, het grootste deel van dit verkeer heeft herkomst of bestemming in de stad. De weg heeft een belangrijke functie voor de omliggende wijken. Rondom de westelijke ringweg liggen een aantal stedenbouwkundige opgaven en ambities, zoals de ontwikkeling van de Reitdiepzone en de aanhechting van Vinkhuizen aan de stad. Gezien deze stedenbouwkundige opgaven willen we de integrale verkenning doen. Niet puur verkeerstechnisch insteken, maar juist vanaf het begin af aan kiezen voor een kwalitatieve insteek. Deze insteek wordt door de provincie gedeeld.

Gezamenlijk met de provincie gaan we de verkenning uitvoeren. Aan de hand van het opstellen van ruimtelijke scenario's willen we de investeringsopgave voor de westelijke ringweg bepalen. Het beoogde eindproduct is feitelijk het gezamenlijke huiswerk van provincie en gemeente en een hulpmiddel om het kwalitatieve, procesmatige en financiële kader te bepalen voor het vervolgproces inzake de westelijke ring.

Rollen en functies

De provincie is wegbeheerder van de ringwegen en daarmee primair verantwoordelijk voor het duurzaam functioneren van deze verkeersstructuur vanuit regionaal en Noord-Nederlands perspectief. De gemeente Groningen is primair verantwoordelijk voor de stedelijke planning in brede zin. De uitvoering van de westelijke ringweg in relatie tot de functie en betekenis hiervan voor het functioneren van de stad is het punt waar de belangen samen komen. Uiteraard zijn partijen over en weer gebaat bij het zo goed mogelijk faciliteren van het geheel aan belangen, daar het goed functioneren van de stad in economisch, ruimtelijk en maatschappelijk opzicht en het functioneren van de Ommelanden onverbrekkelijk met elkaar zijn verbonden.

We willen vanaf de start gezamenlijk met de provincie op te trekken, zodat de verschillende belangen een goede plek krijgen (balans: ruimtelijke kwaliteit, verkeer, kosten). In de praktische werkverdeling hebben we met de provincie is afgesproken dat de gemeente voor de verkenning de projectleiding verzorgt en de verkenning financiert. De provincie gaat de vervolgfase, de planstudiefase, trekken en financieren. Voor de verkenning willen we een stedenbouwkundige bureau, in samenwerking met een verkeerskundig bureau inhuren.

Project- en studiegebied

Het projectgebied van het project westelijke ringweg loopt vanaf het Reitdiepplein tot aan de aansluiting Hoendiep. Feitelijk betekent het dat het gaat om de aansluitingen met Edelsteenlaan, Siersteenlaan/Pleiadenlaan, Metaallaan en Friesestraatweg. Daarmee vormt de ongelijkvloerse kruising Hoendiep (gerealiseerd 2006) en de huidige spoorligging het uitgangspunt.

Het studiegebied rijkt verder, omdat het ongelijkvloers maken op een groter gebied impact heeft dan wel samenhang heeft, zoals Vinkhuizen, Paddepoel, ontwikkelingen Suikerunieterrein en de wijk Reitdiep. Nauwe afstemming met de ontwikkelingen en projecten in het project- en studiegebied is essentieel onderdeel van de verkenning.

Inhoud verkenning

Wij vragen een stedenbouwkundig bureau, in samenwerking met een verkeerskundig bureau, een drietal ruimtelijke scenario's uit te werken voor het ongelijkvloers maken en stedenbouwkundige inpassing van de westelijke ringweg.

Aan de gevraagde scenario's dient een heldere stedenbouwkundige en landschappelijke visie ten grondslag te liggen, die invulling geeft aan de stedelijke ambitie van de verbinding van Vinkhuizen aan de binnenstad en ontwikkeling van de Reitdiepzone. Een heldere visie op de langzaam verkeerstructuur maakt hiervan een belangrijk onderdeel uit. Passend in de ambities van de Fietsstrategie.

Tevens is een heldere verkeerskundige (netwerk)analyse onderdeel van de scenario's. Een vraag hierin is, hoe om te gaan met de huidige aansluitingen Metaallaan, Edelsteenlaan en de impact van keuzes op de omliggende wijken. Voorheen (studie Westelijke Ringweg uit 2001) werd gedacht aan afkoppeling van deze afsluitingen in combinatie met een nieuwe zuidelijke ontsluiting van Vinkhuizen.

Bijzondere aandacht dient tevens te worden gegeven aan de ontsluiting van het ontwikkelingsgebied Reitdiepzone, met als vraagstukken onder andere de beperkte beschikbare ruimte en de (afkoppeling van de) aansluiting Reitdiepplein. Een adequate aanhechting en ontsluiting van deze zone is randvoorwaardelijk bij de keuzes rondom de uitvoering van de westelijke ringweg.

Voor de ruimtelijke opgave om Vinkhuizen beter aan de stad te verbinden zijn, naast de genoemde (langzaam) verkeerstructuur, ook goede groenstructuren, ecologische verbindingen en de integrale wateropgave onderdeel van de verkenning. Het gaat om het wegnemen van de barrière, die de westelijke ringweg nu vormt. We streven bijvoorbeeld naar aantrekkelijke en veilige fietsverbindingen, in plaats van de huidige (sociaal) onveilige tunnels onder de ring.

Door 3 scenario's in beeld te brengen ontstaat zicht op de reikwijdte en bandbreedte van de ombouw van de westelijke ringweg. Daarbij kan het onderscheidende karakter liggen in de wijze waarop de ringweg wordt vormgegeven (verdiept, half verdiept of verhoogd), varianten voor omgang met bestaande aansluitingen (Edelsteenlaan, Metaallaan, Rietdiepplein, Friesestraatweg), maar bijvoorbeeld ook in de wijze waarop de aansluiting van Vinkhuizen met de stad wordt vormgegeven of de ontwikkellocatie Reitdiepzone wordt ontsloten.

Voor de 3 scenario's worden de investeringskosten bepaald en de voorzien van een waardering ten aanzien van verschillende aspecten. Te denken aan onder andere ruimtelijke kwaliteit, verkeerskundig functioneren, langzaam verkeernetwerk, impact openbaar vervoer, stedelijke ontwikkelingen, leefbaarheid, luchtkwaliteit en geluid. In de verkenning en de planstudie is de nieuwe wet op geluidshinder uitgangspunt.

De westelijke ringweg heeft een belangrijke functie in het stedelijk verkeerssysteem. Het betreft een forse investering en heeft stedelijk impact. De nut en noodzaak en de betekenis voor de stad zal in de verkenning helder worden belicht.

Na afronding van de verkenning informeren we uw raad over de resultaten, 3 scenario's met alle implicaties. En tevens een, gezamenlijk met de provincie opgesteld, procesvoorstel inclusief bijbehorend participatie en communicatietraject voor het vervolg.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

We doen nu feitelijk huiswerk om de bandbreedte, reikwijdte en kaders voor de planstudie te bepalen. Door deze aanpak ontstaat een goede basis voor de reguliere planstudie, waarin de participatie zal plaatsvinden. Het product vormt geen in beton gegoten eindplaatje, maar is een goede basis voor het opstarten van de planstudie en het bepalen van de investeringsopgave. Deze status van het product brengt met zich mee dat partijen elkaar over- en weer de ruimte laten om in de planstudie tot bijstelling te komen, om daarmee recht te doen aan participatie en het politiek/bestuurlijke afwegingstraject. De ervaring leert dat juist het vooraf stellen van heldere kaders een eerlijk gesprek oplevert met te managen verwachtingen. Uiteraard is er dan in de planstudiefase voldoende ruimte voor beïnvloeding door derden/aanwonenden.

Financiële consequenties

Met de provincie is afgesproken dat de gemeente de kosten van de verkenning op zich neemt en dat de provincie de planstudiefase betaald. De verwachte kosten voor de verkenning is € 400.000,--. De helft hiervan is voor inhuur van een stedenbouwkundig en verkeerskundig bureau inclusief kostenraming en voor eventueel benodigde andere externe onderzoeken (bodem, geluid etc.). De andere helft is voor de interne plankosten voor projectleiding, advisering (verkeer, stedenbouw, milieu, IGG etc) en planeconomie.

Het voorstel is de kosten te dekken uit de gereserveerde plankosten (€ 300.000,--) en uit de spaarregeling ringwegen (€ 100.000,--).

Budget plankosten

In de begroting 2016 is € 550.000,-- gereserveerd (extra beleidsmiddelen 2016 "Interne plankosten ZRW, spoorse projecten en andere bereikbaarheidsprojecten") voor plankosten, die samenhangen met bereikbaarheidsprojecten, waarvan gemeente Groningen niet primair verantwoordelijk is, maar ons wel raken. Met dit raadsvoorstel wijzen we € 300.000,-- van het gereserveerde bedrag toe aan de Westelijke Ringweg.

Spaarregeling ringwegen

Stad en provincie sparen samen voor de ringwegen (noordelijke, oostelijke en westelijke), in de verhouding 2/7 stad en 5/7 provincie. De gemeentelijke bijdrage wordt verdubbeld met een subsidiebijdrage uit de BDU. Samen is dat 2/7 deel. In de begroting 2016 is besloten het sparen voor de ringwegen te continueren. In het meerjarenbeeld 2016-2019 is hiervoor in 2018 en 2019 € 454.000,-- gereserveerd. Daarnaast is bij de jaarrekening 2014 € 454.000,-- bestemd voor onze bijdrage in 2017. Voor de verkenning westelijke ringweg willen we de kosten voor € 100.000,-- dekken uit jaarrekening resultaat 2014, reservering aanpak ringwegen/spaarregeling ringwegen. Deze middelen maken onderdeel uit van de algemene egaliseringsreserve van de gemeente. Via onderstaande begrotingswijziging stellen we voor deze middelen over te hevelen naar het betreffende deelprogramma.

Begrotingswijziging

Begrotingswijziging 2016

Plankosten verkenning westelijke ringweg

Betrokken directie(s)	Stadsontwikkeling B&O / Concerntaf
Naam voorstel	Plankosten verkenning westelijke ringweg
Besluitvorming (orgaan)	Raad
Incidenteel / Structureel	I
Soort wijziging	Exploitatie

Financiële begrotingswijziging		Bedragen x 1.000 euro								
Programma	Deelprogramma	Directie	IS	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev.res.	Ontr. res.	Saldo na res. mut.	
12. College en raad	12.1 College en Raad	Concerntaf	I			0		100	100	
07. Verkeer	07.3 Auto	SO Beleid en O	I	100		-100			-100	
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING					100	0	-100	0	100	0

De uitkomst van de verkenning moet inzicht geven in de verwachte investeringskosten en vormt het financiële kader voor het vervolg. De provincie heeft reeds 35 miljoen euro gereserveerd voor de westelijke ringweg.

Overige consequenties

In de voorgestelde verkenning zullen alle consequenties, zoals de impact op de omgeving, aan de orde komen.

Vervolg

Na besluitvorming over de financiering, kan de verkenning worden opgestart. Voor de zomervakantie willen we de organisatie opzetten en de uitvraag aan het extern bureau doen, om in het tweede helft van het jaar de verkenning uit te voeren. Aan het einde van het jaar komen we terug bij uw raad met de resultaten vanuit de verkenning en een voorstel voor het vervolg.

De planstudie zal naar verwachting in 2017 worden opgestart. De provincie rekent op een gebruikelijke doorlooptijd van 2,5 jaar voor de planstudie.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink